

УДК: 615.28:339.13:616-002.5

Ю.Л. СТРЕЛЬНИКОВА

Національний фармацевтичний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ ПРОТИВОТУБЕРКУЛЬОЗНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

В Україні боротьба з епідемією туберкульозу є однією з пріоритетів державної політики у галузі охорони здоров'я. Одним із етапів вирішення цієї багатовекторної проблеми є дослідження сучасного фармацевтичного ринку препаратів противотуберкульозної дії.

Ключові слова: туберкульоз; фармацевтична допомога; фармацевтичний ринок противотуберкульозних препаратів.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах всесвітньої фінансової кризи під загрозою опинилося виконання багатьох програм соціального захисту хронічно хворих. В Україні боротьба з епідемією туберкульозу (ТБ) визнана одним з головних пріоритетів державної політики у галузі охорони здоров'я. За даними статистики у 2011 році 30 659 чоловік захворіло на ТБ, з них 937 – діти до 18 років, а померло близько 6,5 тисяч [1, 2, 3, 6]. Потрібно відмітити, що у структурі захворюваності відповідно до вікових груп лідируючу позицію займають громадяни працездатного віку – 81 %. За рівнем поширеності ТБ Україна перебуває на сьомому місці серед країн Європи та на четвертому в світі – за його мультирезистентною формою [9, 10, 11, 12, 13]. Тому проблема використання сучасних та більш ефективних методів ранньої діагностики, лікування та профілактики ТБ постає як актуальне питання медично-фармацевтичного й соціально-економічного змісту [4, 5, 7, 8, 9]. Одним із етапів вирішення цієї багатовекторної проблеми є дослідження сучасного фармацевтичного ринку препаратів противотуберкульозної дії, з метою визначення основних тенденцій його розвитку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Результати у вказаному напрямку досліджень можуть бути використані в комплексному аналізі якості фармацевтичної допомоги, що надається хворим на ТБ з основних параметрів, що

встановлені ВООЗ, а саме – доступність, раціональність й ефективність використання.

ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

На сьогодні в Україні дослідження проблематики лікування хворих на туберкульоз залишається актуальною задачею. Динамічний розвиток фармацевтичного ринку противотуберкульозних препаратів вимагає його постійного вивчення.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Основною метою статті є дослідження сучасних проблем фармацевтичного забезпечення хворих на ТБ та українського ринку противотуберкульозних лікарських засобів (ПТЛЗ). При проведенні дослідження нами були використані такі методи: історичний, ретроспективний, логічний, системно-аналітичний та метод маркетингового аналізу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

За результатами аналізу Державного реєстру ЛЗ України, станом на 1.11.2011 року, встановлено, що в Україні 269 торгових найменувань противотуберкульозних препаратів (з урахуванням форм випуску) за 31 INN (в тому числі комбіновані) від 76 виробників 15 країн світу. При аналізі зареєстрованих препаратів для лікування ТБ за торговими назвами було встановлено, що найбільшу питому вагу складають ПТЛЗ II ряду – 69,88 %, серед яких основна частка належить ципрофлоксацину 22,3 % від усіх препаратів,

© Ю.Л. Стрельникова, 2012

офлоксацину та гатифлоксацину 14,13 та 7,8 % відповідно. Препарати I ряду на другому місці, а саме Рифампіцин (5,95 %), Етамбутол (4,09 %), Піразинамід (3,72 %), Ізоніазид (3,72 %), Рифабутин (2,23 %).

Аналіз асортименту показав, що переважну більшість займають препарати індійського (133 найменувань ЛЗ) та українського виробництва (93 найменувань ЛЗ). Співвідношення торгових назв ЛЗ противотуберкульозної дії іноземних та вітчизняних у загальній кількості відповідно становить 62,43 та 34,57 %. Потрібно зазначити, що частка іноземних препаратів досить значуща. Результати дослідження представлені на рис. 1

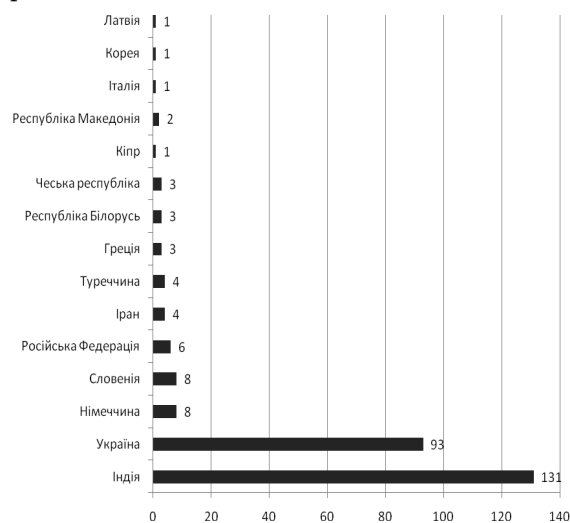

Рис. 1. Розподіл зареєстрованих торгових назв противотуберкульозних препаратів за країнами-виробниками

Далі було розглянуто відповідно до фірм-виробників. Нами була виділена ТОП десятка фірм-виробників, які мають найбільшу питому вагу (табл.)

Слід відзначити, що 20 % вітчизняних виробників займають перші позиції та 14,7 % індійських (від кількості виробників країни). Відмічаємо, що частка вітчизняних виробників досить значуща.

Наступним етапом стало дослідження вітчизняних виробників, що представлено на рис. 2

П'ятірку лідерів склали: ТОВ «Люм'єр Фарма», м. Київ 15 торгових назв (16,13 % від усіх вітчизняних препаратів); ЗАТ «ФК «Дарниця», м. Київ – 14 (15,05 %); ТОВ «ФармаЛайф», м. Львів – 12 (12,9 %); ВАТ «Київмедпрепарат», м. Київ – 10 (10,75 %); ТОВ «Юрія-Фарм», м. Київ – 8 (8,6%) (рис. 3).

Серед лікарських форм 54,28 % займають таблетки, 14,5 % – капсули, 17,10 % – розчини для інфузій/ін'єкцій; 6,69 % – порошки для приго-

тування розчинів для інфузій/ін'єкцій, 3,72 % – кишковорозчинні гранули. По одній лікарській формі зареєстровано: ліофілізат для розчину для внутрішньоплеврального введення та інгаляцій – Хіксозид (J04AC51) ТОВ фірма «Фермент», Російська Федерація сироп – Ізоніазид (J04AC01) ТОВ «Юрія-Фарм», м. Київ, Україна; суспензія – Р-Цинекс (J04AB02) ЛюпінЛімітед, Індія; супозиторії ректальні – Р-Цинекс (J04AK02) ЛюпінЛімітед, Індія.

Таблиця

ТОП ДЕСЯТКА ЛІДЕРІВ ФІРМ-ВИРОБНИКІВ ПРОТИВОТУБЕРКУЛЬОЗНИХ ЛЗ

Фірма-виробник, країна	Питома вага ЛЗ фірм-виробника, %
ЛюпінЛімітед, Індія	6,69
ТОВ «Люм'єрФарма», м. Київ, Україна	5,58
ЗАТ «ФК «Дарниця», м. Київ, Україна	5,20
МаклеодсФармасьютикалс Лімітед, Індія	4,83
ТОВ «ФармаЛайф», м. Львів, Україна	4,46
СвізераЛабсПрайветЛімітед, Індія	4,09
ВАТ «Київмедпрепарат», м. Київ, Україна	3,72
МепроФармасютикалзПвт. ЛтД., Індія	3,35
ВінусРкмедісЛімітед, Індія	2,97
ТОВ «Юрія-Фарм», м. Київ, Україна	2,97

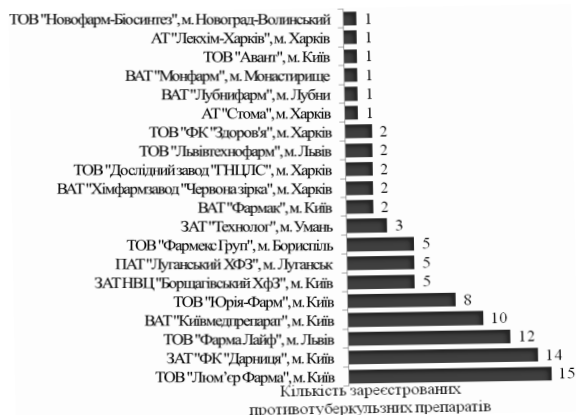

Рис. 2 Розподіл противотуберкульозних препаратів серед українських виробників

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗРОБОК

1. За даними Держреєстру ЛЗ встановлено, що станом на 01.11.2011 року в Україні зареєстровано 269 торгових назв ПТЛЗ (з урахуванням форм випуску) за 31 INN (в тому числі комбіновані) від 76 виробників 15 країн Світу.

Співвідношення торгових назв ЛЗ противотуберкульозної терапії іноземних та вітчизняних у загальній кількості відповідно становить 62,43 та 34,57 %. Серед імпортованих препаратів 75,5 % виробництва Індії.

2. Проаналізувавши усі представлені данні можна зробити висновок, що в Україні асортимент ПТЛЗ досить широкий, що дозволяє забезпечити ефективне лікування.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Аніщенко О.В. Основні показники з туберкульозу за 9 місяців 2011 року в порівнянні з аналогічним періодом 2010 року / О.В. Аніщенко. – К. : МОЗ України. – 2011. – С. 38.
2. Ємець І. М. Туберкульоз в Україні: аналітично-статистичний довідник за 2000-2010 роки / І. М. Ємець. – К. : МОЗ України, 2011. – 103 с.
3. Закон України Про затвердження Загальнодержавної програми протидії захворюванню на туберкульоз у 2007-2011 роках // Відомості Верховної Ради України від 13.04.2007. – 2007. – № 15. – С. 611.
4. Звіт про хворих на туберкульоз за 12 місяців 2011 року за даними Держстату України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Митник З.М. Туберкульоз в Україні. Аналітично-статистичний довідник за 1999-2009 роки / З.М. Митник. – К. : 2010.
6. Процюк Р.Г. Сучасні проблеми епідемії туберкульозу в Україні: причини та шляхи її подолання / Р.Г. Процюк // Здоров'я України. – 2008. – № 16/1. – С. 63-66.
7. Стефанов О.В. До проблем доступності та якості лікарських засобів / О.В. Стефанов, В.Т. Чумак // Щотижневик «Аптека». – 2005. – № 7. Режим доступу <http://www.apteka.ua>
8. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В.П. Черних. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : «Моріон» – 2010. – С. 1632.: С. іл. 16.
9. Фещенко Ю. І. Підходи до організації лікування хворих на туберкульоз легень в сучасних умовах / Ю. І. Фещенко // Український пульмонологічний журнал. – 2010. – № 4. – С. 5–7.
10. British National Formulary (№ 62): BMJ Group and RPS Publishing. – September 2011
11. Patient Adherence to Tuberculosis Treatment: A Systematic Review of Qualitative Research / S. A. Munro [et al]. // PLoS Medicine. – 2007. – Vol. 4, № 7. – P. 238.
12. Storla D. G. A systematic review of delay in the diagnosis and treatment of tuberculosis / D. G. Storla, S. Yimer, G. A. Bjune // BMC Public Health. – 2008. – Vol. 8. – P. 15.
13. Treatment of tuberculosis: guidelines — 4th ed. / World Health Organization (WHO): Geneva, Switzerland. — 2008. — p. 184.

УДК: 615.28:339.13:616-002.5

Ю.Л. Стрельникова

**ИССЛЕДОВАНИЕ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО РЫНКА ПРОТИВОТУБЕРКУЛЕЗНЫХ
ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ НА УКРАИНЕ**

В Украине борьба с эпидемией туберкулеза является одним из приоритетов государственной политики в отрасли здравоохранения. Одним из этапов решения этой многовековой проблемы является исследование современного фармацевтического рынка препаратов противотуберкулезного действия.

Ключевые слова: туберкулез; фармацевтическая помощь; фармацевтический рынок противотуберкулезных препаратов.

UDC: 615.28:339.13:616-002.5

Yu. Strelnykova

PHARMACEUTICAL MARKET RESEARCH OF ANTITUBERCULOSIS DRUGS IN UKRAINE

In Ukraine, the fight against the epidemic of tuberculosis is one of the priorities of the state policy in the health system. One step solution to this age-old problem is the study of the modern pharmaceutical market antituberculosis drugs action.

Key words: tuberculosis; pharmaceutical care; pharmaceutical market antituberculosis drugs.

Адреса для листування:

м. Львів, ЛНМУ ім. Д. Галицького
вул. Пекарська, 69
Тел: (067) 219 8 219

Надійшла до редакції:

16.11.2012